

PÄÄKIRJOITUS

Suomen geologisen seuran (SGS) 130. juhlatvuosi alkaa myrskyisesti geologisen tutkimuskentän kohdatessa julkisen rahoituksen vähennykset, toiminnan muutokset sekä henkilöstön irtisanomiset yliopistoissa ja Geologian tutkimuskeskuksessa. Nykyisen leikkauslinjan taustalla on ilmeisesti näkemys, että tutkimukseen viime vuosina annetut rahat eivät ole tuottaneet tarpeeksi hyötyä. Toimintaa voidaan varmasti tehostaa. Mutta jos tutkimukselta viedään edellytykset lyhytnäköisesti, niin tuhostakin katoaa luovuus.

Korkeakoulujen fokusointiin ja päällekkäisyyksien karsimiseen tähtäävät toimenpiteet on kuitenkin aloitettu jo edellisten hallitusten aikana. Vielä jokunen vuosi sitten geologian koulutusta järjestettiin neljässä tiedeyliopistossa ja kahdessa teknillisessä korkeakoulussa. Opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistojen koulutusvelvoitteita täsmentävä asetus vuodelta 2014 asemoi geotieteet osaksi luonnontieteellistä koulutusala. Teknis-luonnontieteelliseen koulutusalaan ei asetuksessa lueta sovellettua geologiaa tai geofysiikkaa yhdessäkään tekniikan alan korkeakoulussa. Nykyisin Aallossa ja Tampereen teknillisessä yliopistossa annettu opetus muodostuukin muutamasta rakennus- ja yhdyskuntatekniikan kurssista. Oulun yliopiston päätös yhdistää geotieteellinen ja kaivosalan koulutus on mahdollisuus luoda muusta tekniikan koulutuksesta poikkeava osaamisprofiili. Ilman kaivosteollisuuden taloudellista tukea myös Oulussa voi olla edessä geologian resurssien ja opetuksen sisällön mitoitus kemian- ja prosessitekniikan tai muun insinöörialan tarpeiden mukaiseksi. Geologian osalta fokusoinnin ja poissulkemisten paineita on myös tiedeyliopistoissamme.

Geotieteillä on edelleen ilmeinen yhteiskunnallinen merkitys. Jatkossakin tarvitaan malmeja, kiviaineksia ja pohjavettä. Monet raaka-aineiden käyttöön liittyvien ongelmien ratkaisut hyötyvät geologisten prosessien tuntemisesta. Tämä ei välttämättä realisoitu panostuksiksi maankamaraan tutkimukseen tai koulutukseen, jos geologia ei näyttäytyä mahdollisuutena saavuttaa teknologista kilpailukykyä, resurssitehokkuutta luonnonvarojen käytössä tai säästöjä yhteiskunnan kustannuksissa. Tulevaisuudessa on entistä tärkeämpää viestittää laajemmalle yleisölle alamme merkittävyydestä. Se ei rakennu pelkästään tutkimustuloksista ja niiden hyödynnettävyydestä vaan myös geologeihin kätkeytyvästä T-muotoisesta osaamisesta. Tulevaisuuden ”T:n muotoisten ammattilaisten” osaamisrunkona ovat matemaattis-luonnontieteelliset tiedot ja taidot ja yläpalkkina käytännönkokemuksen ja kulttuurien kohtaamisen kouluma kyky ja tahotila oppialojen rajat ylittävään yhteistyöhön ongelmien ratkaisemiseksi.

Suomen geologinen seura julkaisee Geologi-lehteä ja maamme geologiaan keskittyvää kansainvälisesti referoitua tieteellistä julkaisusarjaa. Verkkojulkaisemisen lisäksi olisi tärkeää viestittää geologien osaamisesta jäsenistöä laajemmalle yleisölle. Voisiko Suomessa geologista tutkimusta edistävä seuramme toimia myös sosiaalisessa mediassa?

JUSSI LEVEINEN

Puheenjohtaja, Suomen Geologinen Seura